

Zpráva z konference **Novinky v pedagogické a školní psychologii – školní psycholog jako badatel školy**

Ve dnech 28.–29. srpna 2015 se uskutečnila konference s názvem *Novinky v pedagogické a školní psychologii – školní psycholog jako badatel školy*, jejíž organizace se ujal Ústav pedagogických věd Filozofické fakulty Masarykovy Univerzity ve spolupráci s Katedrou psychologie Pedagogické fakulty Masarykovy Univerzity a Asociací školní psychologie ČR a SR. Konference se zúčastnilo více než sedmdesát akademických pracovníků, školních psychologů, pedagogických pracovníků a studentů z České i Slovenské republiky. Hlavním hostem konference byl profesor Stanislav Štech, náměstek člena vlády ČR.

Konferenci zahájila Marta Valihorová za Asociaci školních psychologů ČR a SR a Petr Novotný, vedoucí Ústavu pedagogických věd Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. V plénu jako první vystoupil Jiří Mareš (UK Hradec Králové), který představil dilema, jak sladit nutné vědecko-výzkumné aktivity (tedy chápání školní psychologie jako vědy) s modelem praktické psychologické práce na školách. Jeho vystoupení doplnil krátkým koreferátem s „typologiemi“ školních psychologů-badatelů Stanislav Štech (MŠMT ČR a UK Praha). Marta Valihorová (PF UMB, Banská Bystrica) nabídla exkurz do historie vzniku Asociace školní psychologie ČR a SR a její činnosti v minulosti a současnosti. Dále vystoupila Jana Zapletalová (NÚV), jejíž příspěvek byl věnovaný postavení školních psychologů v systému školních i školských poradenských služeb, roli školních psychologů v inkluzivním vzdělávání a také tomu, co přináší změny školského zákona pro činnost těchto odborníků. Veronika Polišenská s Vlastou Rehnovou (ČMPS a zástupkyně EFPA) představily EuroPsy – Evropský certifikát z psychologie. Jednání v plénu uzavřela prof. Eva Gajdošová (PANEU, Bratislava), která prezentovala možnosti uplatnění konceptu pozitivní psychologie ve školách a v práci školních psychologů.

Součástí konference bylo také jednání v sekcích rozdělených podle tematického zaměření. V první sekci – *Rizika a prevence* – byly jako v první řadě prezentovány výstupy zaměřené na novou koncepci sociální atmosféry škol (B. Dvorská, PANEU Bratislava). Účastníci (M. Čerešník, PF UKF Nitra; J. Stehlíková, PF UMB Banská Bystrica) představili témata týkající se rizikového chování u dětí mladšího školního věku a u dospívajících. V souvislosti s tím zazněly výzkumné výsledky rizikového chování u dospívajících

a diagnostické výzvy. Tým z Banské Bystrice prezentoval studii zaměřující se na emoční inteligenci a závislosti na internetu (B. Holáková, M. Valihorová, K. Zsolnaiová, PF UMB Banská Bystrica).

Druhá sekce – *Žáci, klima, učitelé* – byla otevřena příspěvkem o zdrojích sociální opory u romských žáků a slovenských dětí z majoritní populace (M. Čerešníková, UKF FSVaZ Nitra). L. Kaliská (PF UMB Banská Bystrica) nabídla možnosti posuzování emocionálních aspektů prožívání dětí. Na závěr zazněl příspěvek zaměřený na práci učitelů psychologie. Konkrétně byli porovnáváni učitelé psychologie s učiteli matematiky, a to z hlediska odborných a sociálních kompetencí (M. Valihorová, D. Šukolová, M. Keppertová, PF UMB Banská Bystrica).

Třetí sekci – *Příklady dobré praxe* – uvedl svým příspěvkem V. Gatiaľ (PF UKF Nitra), který se zaměřil na činnosti školního psychologa na základní škole. Následující příspěvek otevřel téma týkající se problematiky Aspergerova syndromu. Jeho autorka (M. Paľová, ZŠ J. Matúšku Dolný Kubín) uvedla možnosti, jak účinně rozvíjet sociální dovednosti u žáků s tímto syndromem. Poslední příspěvek v této sekci představil příklady dobré praxe v oblasti inkluzivního vzdělávání na Slovensku, a také projekt *PRINED – Projekt INnkluzívnej EDukácie* (V. Striešová, ZŠ a MŠ Š. Žáryho Poniky).

Čtvrtá sekce s názvem *Inkluzivní vzdělávání* začala tematikou věnovanou žákům s ADHD. Příspěvek nastínil vnímání této problematiky učiteli základních škol ve spolupráci se školními psychology (D. Demkaninová, G. Herényiová, FF UK Bratislava). Dále se diskutovalo o metodách a možnostech práce učitelů se žáky mladšího školního věku s projevy agresivního chování (Z. Hulová, PF UMB Banská Bystrica). Prostor byl věnován také předčasnému zaškolení nadaných dětí a jejich adaptaci na školu (K. Hannelová, M. Balátová, PANEU Bratislava). B. Lazarová (FF MU Brno) prezentovala výsledky výzkumu zaměřeného na inkluzivní vzdělávání a zdůraznila vybrané akcenty práce školních psychologů v inkluzivních školách. S mapou férových škol a inkluzivního pojetí vzdělávání s akcentem na využití aktivizujících metod výuky pedagogické a školní psychologie pak vystoupili J. Lukas a J. Mareš (PedF MU Brno). Na závěr jednání zazněla zpráva B. Lazarové, české zástupkyně v *SC EFPA Psychology in Education*, o činnosti této komise v uplynulém období.

V průběhu celé konference byla přístupná posterová sekce, kde byla prezentována témata jako např. využití hand testu při vybraných poruchách

mluvení (D. Šukolová, PF UMB Banská Bystrica), pozice školního psychologa v procesu kurikulární transformace (L. Simanová, PF UMB Banská Bystrica) a budování sociálních vztahů v dětském kolektivu prostřednictvím pohybových aktivit (V. Pacholík, FHS UTB Zlín).

Konference otevřela zásadní otázky týkající se role školního psychologa a školní psychologie. Zájem účastníků je dokladem toho, že se školní psychologii dostává stále významnější pozornosti.

V rámci konference proběhlo zasedání výboru Asociace školní psychologie ČR a SR. Další konference se bude konat v Nitře, a to v termínu 25.–26. 8. 2016.

Konference se setkala s pozitivní odezvou, a to především díky tomu, že se na akademické půdě setkali nejen přední odborníci z akademických řad, ale také školní psychologové z praxe. Vznikl tak prostor pro vzájemný a efektivní dialog mezi oběma skupinami.

*Zuzana Vařejková, Tereza Vychopňová
Masarykova univerzita, Filozofická fakulta*

Lukášová, H. (2015). *Učitelské sebepojetí a jeho zkoumání*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií.

V publikaci byl učiněn pokus pojmenovat hlubší vnitřní proměnné učitelské profese, o něž se může opřít současné hledání požadavků na profesi i ve vztahu k profesním standardům v České republice. Měla by být příspěvkem k rozvoji pedeutologie tj. měla by přispět k rozvoji teorie učitelské profese v oblasti profesního sebepojetí učitele, která může být základem pedagogické praxe v oblasti autoregulace a autoevaluace. Učitelství je chápáno jako autentická profese, která se opírá o profesní ctnosti a etiku. Pojetí profesní učitelství je zaměřeno na reflexi vlastního profesního myšlení, prožívání a rozhodování, které si vyžaduje vždy jistou dávku invence a tvořivosti. Vedle sociální dimenze je věnována pozornost i učitelstvímu zdraví. Výzkum subjektivní učitelství přinesl podněty pro formulaci perspektiv rozvoje učitelství z hlediska autoevaluace do budoucna.